

Szabó J. Róbert lelkipásztor

BIZONYSÁG-E A HÁZASSÁGOD?

Házasság hete' 2016. 2.

Alapige: Efezus 5,21-33.

Bevezetés

A múlt vasárnap azzal fejeztem be az igehirdetésemet, hogy azt ígértem, hogy ezen a vasárnapon *a férjek és a feleségek házasságon belüli kötelességeiről* fogok tanítani. De mielőtt ezt megtenném, hadd vigyelek vissza benneteket egy kicsit az időben, hogy megkíséreljem lefejtetni az apostol szavairól korunk előítéletes áthallásait.

1.

Pál tanítása a házasságról hallatlan szenzáció volt abban a korban, mely szerint az: egy férfinak és egy nőnek halálig tartó közössége, szövetsége és egyesülése testben és lélekben. Vannak történészek, akik azzal magyarázzák az antik világ és kultúra pusztulását, az ókori társadalom széthullásának elsődleges okát abban látják, hogy az nem becsülte a női nemet: az asszonyokat és az anyaságot.

A zsidóknak például szálnalmas véleménye volt a nőkről. Van olyan reggeli imádságuk, amelyben a férfi hálát ad, hogy nem született „sem pogánynak, sem rabszolgának, sem asszonynak”. Zsidó gondolkodás általában nem tekintette teljesértékű személynek az asszonyt, inkább vagyontárgynak, a férj tulajdonának. A nők nem is rendelkeztek jogi védelemmel. Férjeik tetszés szerint bántak velük. Például annyira könnyűvé tették a válást, az 5Mózes 24,1: „*valami ellenszenveset talál benne*” kifejezését addig csúrték-csavarták, amíg már az is válóok volt, ha egy asszony elsózta az ételt, vagy ha fedetlen fővel utcára lépett, de az is ha a férfi olyan asszonyt talált, aki feleségénél vonzóbb volt számára.

Nem volt jobb a helyzet a pogány világban sem. A prostitúció beépült a társadalom gyakorlatába. A férfiak megházasodtak, de csak azért, hogy törvényes gyermekeik legyenek, és hogy legyen, aki a háztartásukat vezeti, de a valódi gyönyöröket a kéjnőknél keresték. Az asszonyok ki voltak zárva a nyilvánosságból, kísérő nélkül nem léphettek ki az utcára sem. Egyesek szerint azért, hogy az asszonyok minél kevesebbet lássanak, halljanak és kérdezenek. Sokatmondó az is, hogy a görög nyelvben ismeretlen volt a házassági hűségre vonatkozó kifejezés.

Rómában sem volt kedvezőbb a helyzet Pál korában! A köztársaság első öt századában egyetlen válás sem volt. Pál korában már felbomlásban volt a rómaiak családi élete. Seneca

szerint „a római nők férjhez mennek, hogy elválhassanak és elválnak, hogy újra férjhez menjenek”. *Martialis* említ olyan asszonyt, aki tíz esetben kötött házasságot. Hieronymus említ egy asszonyt, aki olyan férfivel élte 23. házasságát, akinek ő 21. felesége volt. *Augusztus császár* is azért akart elválni Líviától, mert mást akart feleségül venni. *Cicero* pedig azért vált el idős feleségétől, hogy egy gazdag fiatal nőt vehessen nőül, akinek jogtanácsosa volt, és akinek pénzével akarta kifizetni rengeteg adósságát. Mintha csak a ma celebjeiről olvasnánk a *Story* magazinban!

2.

Ebben a nőket lealacsonyító, semmibe vevő, őket naponként megalázó világban fejt ki Pál tanítását a házasságról, amelynek alapjául nem korának baráti szeretetét (filosz), hanem az önmagát odaáldozó, a másikért felelős, szolgáló szeretet (agapé) tette. Félreértjük tehát az apostol szavait akkor, ha azt gondoljuk, hogy valami hímsoviniszta világképből kiindulva, valamiféle elnyomó uralomként ír a férfiak vezető szerepéről és a nők engedelmeségéről. Ez volt korának gondolkodás módja!

Pál ennek ellenkezőjéről tanít! Számon kéri a férfiakon az igazi „agapés” szeretet úgy, hogy közben nem koruk gondolkodás módját, hanem Krisztus választottai iránt tanúsított szeretetét állítja példaként eléjük. Emlékezteti őket Jézus szavaira, aki így tanította tanítványait: „... *az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.*” (Máté 20,28) Az apostol ezt a szolgáló, önfeláldozó, a másik hasznát kereső, a másik boldogságát munkáló szeretetet állítja a keresztény férjek elé. Azt az „agapét”, amely nem elnyomja a másikat, nem minden áron uralkodni akar felette, hanem gondoskodni igyekszik annak valódi szükségéről úgy, hogy közbe elveszíti önmagát, hogy a másik megtalálhassa magát. Éppen ezért figyelmes, megértő, türelmes, bátorító, vigasztaló a jelenléte. Aranyshájú Szent János (Chrysostomus) egyházatya ezt írta ezt a bibliai szakaszt magyarázva: „Azt akarod, hogy a feleséged engedelmes legyen? Vedd körül őt olyan gondoskodó szeretettel, mint amellyel az Úr körül öleli az egyházat”. A házastársi szeretet legyen tisztító erő. Amint az „agapé” mindig megszentel, megtisztít, megváltoztat és egyre inkább hasonlónak tesz a Krisztushoz! Éppen ezért a férfi sohasem tekintheti feleségét kiszolgáló személynek, házicselédnek, mint „önmagát”, úgy szeresse. S ez a szeretet eltelhetetlen. Ezért a szeretetért elhagyja a férfi szüleit és egy testté válik feleségével.

És Pál a nőktől sem azt az agyatlanul-feltétlen engedelmességet kívánta, ahogyan azt koruk társadalma elvárta tőlük, hanem önkéntes, kényszernek nélküli, tiszteletteljes alárendeltséget, amely a teremtés rendjében gyökerezik. Az apostol a nők engedelmességét egy sokkal magasabb szintre helyezi akkor, amikor ezt írja: „*De amint az egyház engedelmeskedik Krisztusnak, úgy engedelmeskedjenek az asszonyok is a férjüknek mindenben.*” Az asszonyok tehát elsősorban Krisztusnak engedelmeskedjenek, majd Krisztusnak engedelmeskedve férjükhöz.

S mindeközben mind a férjet és mind nőt arra inti, hogy kölcsönösen alkalmazkodjanak egymáshoz, és itt lényeg: mindketten Krisztus félelmében, az Ő ellenőrzése alatt.

Ha így olvassuk Pál apostol szavait, akkor már nem fogunk tiltakozni a benne foglaltak ellen! Sőt, megértjük, hogy ma is mennyire felszabadító lenne az, ha férjek és feleségek komolyan vennék azokat!

Befejezés

Az első század keresztényei azzal is, hogy elkezdtek másként élni a házasságainkban, bizonyosságot tettek. A keresztény férfiak azzal, hogy megbecsülték feleségeiket, szolgáló és önfeláldozó szeretettel ölelve körül őket. A keresztény nők pedig azzal, hogy önként és tisztelettel rendelték alá magukat férjeik vezetésének. Hihetetlen bizonyágtétel volt ez egy olyan világban, amelyben, akárcsak ma is, úgy csereberélték partnereiket az emberek, mint ruháikat, a vallásukat és elveiket. – Vajon lehet-e jó bizonyosság a házasságod?